

Eski polis memuru Hasan Saylan'ın mahkûm olduğu ceza hakkında Adliye ve Arzuhal encümenleri mazbataları (5/23)

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve Evrak No :14917

Arzuhal En. No : 14328

13 . III . 1958

Adliye Encümeni Reisliğine

4 . III . 1952 günü gecesi saat 22 sıralarında Adana'da Genelevlere girmek isteyen bir grup içerisinde gördüğü 12 - 13 yaşlarındaki çocuğun içeriye girmesine mümanaat eden vazifedar nokta polisine taaruz ve tecavüde bulunan Rasim Şendiğ ve arkadaşlarının bu toplu tecavüzlerinden dolayı istimdat talebinde bulunulması ve bu evlerden birinden polisi öldürdüler diye vukubulan bir ihbar üzerine yardımcı olarak vazifelendirildiği yere koşup vardığında kalabalığı korkutmak ve dağıtmak ve kendisine karşı her hangi bir tecavüde mahal bırakmamak üzere havaya birkaç el silâh atıp silâhını ancak elinde tutmak suretiyle kavganın vukubulduğu polis noktası önüne yaklaşabildiği vakit, en fazla müteceviz durumda olduğunu gördüğü adı geçen şahsın kardeşi Hakkı'yı sol elinden yakalayıp oradan uzaklaştırmaya çalıştığı sırada tabancanın gayriiradi patlaması neticesinde mumaileyhin ölümüne sebebiyet vermiş olduğundan dolayı, bu yer Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm edilip infaz olunmuş bulunan 1 senelik hapis cezasının; tetiğin gayriihtiyari patlamış olduğu ve polis okulunu pek iyi derece ile bitirip 15 küsur senedir meslekte muvaffakiyetle hizmet görmüş, sevilen ve takdirnamelerle taltif olunmuş 5 çocuk babası bir memur ve aile reisi olduğu göz önüne alınmak suretiyle affedilmesini isteyen eski polis memurlarından Hasan Saylan'ın encümenimize havale buyrulmuş 13 . VIII . 1957 tarihli istidası Dahilî Nizamnamenin 54 ncu maddesine tevfi kan celbolunan mahkûmiyet dosyası ile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

İncelenen mahkûmiyet dosyasına nazaran; müstedinin beyanı veçhile cereyan eden hâdisede, mahkemece; müstedinin maktülü kasden öldürmesi için ortada hiçbir sebep bulunmadığı ve vurmasında da keza müdafaa zaruretinin icabettirdiği hududu tecavüz gibi haller bahis mevzu olmayıp munhasıran dolu ve emniyeti açık bulunan silâhını zarar yapacak şekilde namlusunu maktüle doğru tutmaması ve maktülü götürürken bu suretle ihtiyata riayet eylemesi gerekirken hilâfına hareket etmesi yüzünden silâhının patlamış olması ve ölümün husule gelmiş bulunmasında dikkatsizlik ve tedbirsizliği sabit görüldüğünden Türk Ceza Kanununun 455/1, ve; polis ve bekçinin dövülmesi ve tecavüze uğraması ve sanığın maktul Hakkı'yı kavga eder vaziyette görmesi ve uzaklaştırmak istemesine rağmen bu şahsın muhalefet göstermesi takdiri tahfif sebebi addolunarak 59 ncu maddelerine tevfi kan neticeten ve tenzilen 1 sene hapse mahkûm edilmiş bulunduğu anlaşılmıştır.

Hâdisе sırasında filhakika; istimdat talebinde bulunan polise fiilî tecavüz ve mukavemette bulunmuş ve 5 . III . 1952 tarihli bir rapora göre, memur 3 gün mütat işine mâni olacak ve bir haftada iyileşecek derecede muhtelif yerlerinden yaralanmış ve müteceviz Rasim Şendiğ de bu yüzden (kendisini mağdur gösterecek ortada hiçbir sebep yok iken vurması, yere düşürmesi veseair şekilde mukavemette bulunması sebebiyle) 3 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Vakanın belirtilen bu oluş şekline, zaman ve mahalline göre; müstedinin vazifelendiril-

diği vaka mahallinde havaya silâh atmış ve elinde bulundurmuş olması basiret ve ihtiyat iktizası bulunduğu gibi adli vazifesini ifa maksadiyle mütecevizi götürürken tabancasını emniyete almamış olmasında da keza bir ihtiyatsızlık mütalâası mümkün görülemezdir.

Kaldı ki, müstedi, Polis vazife ve salâhiyet Kanunu ve Nizamnamesine göre silâh taşımaya ve bu kabil ahvalde silâh istimaline mezun bir kimse bulunmaktadır.

Objektif hukuk ölçülerine göre; bu taksirli suçundan dolayı bizzarure mahkûm edilen muameleyh; tetkik olunan sicili ve 11 yıllık tezkiye varakaları münderecatı itibariyle de; orta ve Polis okullarından mezun, 1939 yılında mesleke intisabetmiş ve takdirname ile taltif olunmuş, 5 çocuklu bir aile reisi ve müspet durumlu bir me-murdur.

Taayyün ve tavazzuh eden bu durumuna ve Türk Ceza Kanununun 98 nci maddesinin son bendinin; infaz olunmuş bulunan bir cezanın

dahi mücerret netice bakımından ele alınmasını mümkün kılan metnine göre; müstedinin vâkıf talebinin dikkate alınmasına ve kendisinin yukarda belirtilen hukuki ve maddi sebeplere binaen af ve atıfete lâyık bulunduğu Reisvekili Hüseyin Ortakçioğlu ve âzadan Mithat Dayıoğlu'nun vâkıf muhalefetlerine karşı ekseriyetle karar verilmiş ve bu bapta tanzim olunan işbu inha mazbatamız saygı ile sunulmuştur.

Arzuhal En. Reisi Y.

Mazbata Muharriri	Bu Mazbata Muharriri:
Çorum	Samsun
Muhalifim	N. Ulusoy
H. Ortakçioğlu	
Kâtip	
Antalya	Ankara
Y. Yazıcı	R. Dengin
	Bolu
	Muhalifim
	M. Dayıoğlu
Çanakkale	Erzurum
A. H. Sezen	M. Eyüpoğlu
İçel	Siird
Y. Karabulut	F. Şendur

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 14917/14328

Karar No. 49

6 . VI . 1958

Arzuhal Encümeni Reisliğine

13 . III . 1958 gün ve 14817/14328 sayılı mazbatamızla hususi affı inha edilen Hasan Saylan'ın dosyası encümenimizce tetkik ve müzakere edildi :

Adı geçene Adana Ağır Ceza Mahkemesinin 1 . X . 1952 gün ve 952/39 esas ve 952/254 sayılı kararı ile tedbirsizlik ve dikkatsizlikle ölüm sebebiyet vermekten bir yıl hapis ve 150 lira ağır para cezasına mahkûmiyetine karar verildiği ve bu kararın Temyiz Mahkemesinin Birinci Ceza Dairesinin 3 . III . 1953 gün ve 676/757 sayılı ilâmiyle tasdik edilmek suretiyle kesinleştiği ve cezasının da infaz olunduğu anlaşılmıştır.

Hususi af talebinde bulunan Hasan Saylan'ın cezası infaz edilmiş olduğu cihetle Türk Ceza Kanununun 98 nci maddesinin ruh ve maksadı hususi af talebinin kabulüne imkân vermediği cihetle bu af talebinin reddine encümenimizce

ittifakla 6 . VI . 1958 de karar verildi. Muameleli dosya aynen ilişik olarak takdim kılındı.

Adliye Encümeni

Reisi	Bu M. Muharriri:
Aydın	Urfa
C. Ülki	A. Akan
Adana	Aydın
H. Öner	N. Geveci
Balıkesir	Gazianteb
V. Asena	A. Şahin
İçel	İsparta
M. Dölek	S. Bilgiç
	İmzada bulunamadı:
İzmir	İzmir
N. Davran	E. Kavar
	İmzada bulunamadı:
Manisa	Mardin
A. Akın	M. K. Boran
Ordu	Rize
Z. Kumrulu	M. Önal

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve cıvrak No. 14917 - 1808

Arzuhal En. No. 14328 - 1808

Karar No. 14/2

23 . III . 1959

Yüksek Reisliğe

13 . III . 1958 gün ve 14918/14328 sayılı inha mazbatasında bertafsil açıklanan sebeplere binaen; selef encümence af talebi kabule şayan görülen Adana Emniyet Kadrosu Polis Memurlarından Hasan Saylan hakkında 4 . III . 1952 gecesi saat 22 sıralarında genelevler polis noktasında vazife gören arkadaşı Polis Ahmet Dağ'a; fiilî tecavüzde bulunup 3 gün işine mâni olacak ve bir haftada iyileşecek derecede yaralıyan 10 kişilik bir grupla aralarında çıkan kavga ve vâkı istindat talebi üzerine, vazifeten gönderildiği hâdise mahallindeki kalabalığı dağıtmak maksadı ile ihtiyaten bir elinde tabancası bulunduğu ve diğer eli ile de en fazla mütecaviz durumda olan Hakkı Şending'i yakalayıp getirmeye çalışırken; tabancasının patlaması neticesi adı geçen ölümüne sebebiyet vermektен Adana Ağır Ceza Mahkemesince hüküm ve infaz olunmuş bulunan ve bu sebeple Memurin Kanununun maddei mahsusuna tevfikan vazifesinden uzaklaştırılan müstedinin 1 senelik hapis cezasının affına mütedair zikrolunan mazbata; Adalet Encümeninin 6 . VI . 1958 gün ve 49 sayılı Kararı ile, mücerret cezanın infaz olunmuş bulunması bakımından reddedilmiş olduğundan bu baptaiki dosya encümenimizin 28 . I . 1959 tarihli toplantısında karar tetkik ve müzakere olundu.

Müşarünileyh encümenin Türk Ceza Kanununun 98 nei maddesi üzerindeki görüşünün mezkûr maddenin sarahatine uygun bulunmadığı ve madde metninin infaz olunmuş bir cezanın netice bakımından ele alınmasına asla mâni bir hüküm ihtiva etmediği nitekim; hususi af müessesesi ile; kanuni mahcuriyetlerin ref olunması ve hususi affı tazammun eden kanun veya kararnamede sarahat bulunduğu takdirde fer'i ve mütemmim cezaların dahi ortadan kaldırılması mümkün bulunduğu ekseriyetle tesbit ve kararlaştırılmıştır.

Yüksek Meclisçe de bâzı eşhasın infaz olun-

muş cezaları mücerret netice bakımından ele alınıp afları cihetine gidilmiş ve gidilmekte nitekim son defa; Alemdar Güngör adındaki bir şahsın infaz olunan cezasının affına mütedair çıkarılan bir kanunla, müstenidi bulunan aynı görüşü muhtevi selef encümen mazbatasıda tasvip buyurulmuş bulunmaktadır.

Bu muttarit tatbikat; encümenimizin belirtilen bu noktai nazarı müeyyit bulunduğu gibi, cezasının infazı şu veya bu sebeple tehirl edilmiş olan bir şahısla, mahkûmiyetini çekmiş olan bir şahsın Yüksek Meclisin atıfetinden istifade mevzuunda ve Türk Ceza Kanununun 81 ve 89 neu maddelerinin tatbikinde, keza hususi kanunlarda derpiş olunan memnuiyet ve mahrumiyetlerden kurtarılması hususunda farklı muameleye tâbi tutulmaları da hususi af müessesesinden maksudolan gaye ve maksatla gayrikabili telif bulunmuştur.

İncelenen sicillerine nazaran; 15 yıllık dürrüst ve gayretli bir meslek mensubu ve 5 çocuklu bir aile reisi olan müstedinin mahkemece dahi kabul edildiği üzere; tamamen gayri-iradi bir hareket ve vazife gayreti sebebi ile vukubulan fiilinden dolayı meslekenden ve geçiminde mahrum bırakılması muvafık ve muşip görülmemiştir.

Aralarında bulunan 12 - 13 yaşlarındaki bir çocuğu beraberlerinde içeri sokmak istiyen mütecavizlere karşı vazifesi icabı mümanaat eden bir polisi dövüp yaralıyan ve tecavüzlerine devam eden mütecavizlerden birinin, polisin kanuni dâvetine karşı gelmesi ve zorla getirilmesi esnasında kazaen vukubulan ölümü hâdisesinde müstedi; Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununa tevfikan silâh istimaline dahi yetkili olup mütecavizlerden maktulün kardeşi de bu tecavüzi hareketinden dolayı mahkûm edilmiş bulunmaktadır. Şu vaziyet karşısında müstedi; objektif hukukun statik hükümleri muvacehe-

sinde bizzarure ve asgari miktar üzerinden mahkûm edilmiş bulunmaktadır.

Arz ve izah olunan bu duruma göre; vazifesi icabını yapmaktan başka bir harekette bulunmadığı neticesine varılan ve tetkik olunan 11 yıllık sicillerine nazaran; mesleki için yararlı olduğu anlaşılan müstedinin, encümenimizce Yüksek Meclisin hudutsuz olan atıfetinden faydalandırılmasının muvafık mâdelet olacağına ve bu sebeple mezkûr inha kararında ısrar olunmasına Reis Hüseyin Ortakçioğlu ile, âzadan Mahmut Ataman ve Sait Ağar'ın muhalefetlerine, Mehmet Eyüboğlu ve İsmail Güven'in müstenkif kalmalarına karşı ekseriyetle karar verilmiştir.

Keyfiyet; Umumi Heyetin yüksek tasvip-

lerine sunulmak üzere işbu mazbatamız saygı ile arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Çorum	Samsun
Muhalifim	N. Ulusoy
<i>H. Ortakçioğlu</i>	
Adana	Adıyaman
<i>H. Öner</i>	Muhalifim
	S. Ağar
Bingöl	Elâziğ
<i>M. N. Okcuoğlu</i>	<i>M. Altındoğan</i>
Erzurum	Niğde
Müstenkifim	Müstenkifim
<i>M. Eyüboğlu</i>	<i>İ. Güven</i>
Yozgad	Yozgad
Muhalifim	<i>S. Eronat</i>
<i>M. Ataman</i>	